Woensdag, 11 november 2020

P9_TA(2020)0292

Genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5)

Resolutie van het Europees Parlement van 11 november 2020 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (D068779/01 – 2020/2838(RSP))

(2021/C 415/02)

Het Europees Parlement,

— gezien het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (D068779/01,

— gezien Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders ([1]), en met name artikel 7, lid 3, en artikel 19, lid 3,

— gezien de stemming van 15 september 2020 in het Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid als bedoeld in artikel 35 van Verordening (EG) nr. 1829/2003, die geen advies heeft opgeleverd,

— gezien de artikelen 11 en 13 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren ([2]),

— gezien het advies dat op 28 november 2019 door de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) werd goedgekeurd en op 20 januari 2020 werd gepubliceerd ([3]),

— gezien zijn vorige resoluties waarin bezwaar werd gemaakt tegen het verlenen van vergunningen voor genetisch gemodificeerde organismen (ggo's) ([4]),

---

([1]) PB L 268 van 18.10.2003, blz. 1.

([2]) PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13.

([3]) Wetenschappelijk advies van het panel voor genetisch gemodificeerde organismen van de EFSA over de beoordeling van de genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 voor gebruik als levensmiddel en diervoeder, invoer en verwerking, krachtens Verordening (EG) nr. 1829/2003 (aanvraag EFSA-GMO-DE-2012-111), EFSA Journal 2020; 18(1):5946, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.5946

([4]) Tijdens de achtste zittingsperiode nam het Parlement 36 resoluties aan waarin bezwaar werd gemaakt tegen het verlenen van vergunningen voor ggo's. Bovendien heeft het Parlement tijdens de negende zittingsperiode de volgende resoluties aangenomen:
— resolutie van het Europees Parlement van 10 oktober 2019 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P9_TA(2019)0028);
— resolutie van het Europees Parlement van 10 oktober 2019 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde sojabonen A2704-12 (ACS-GMØØ5-3) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P9_TA(2019)0029);

— gezien artikel 112, leden 2 en 3, van zijn Reglement,

— gezien de ontwerpresolutie van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid,

A. overwegende dat Syngenta Crop Protection AG op 8 augustus 2012, via het hieraan gelieerde bedrijf Syngenta Crop Protection NV/SA, een aanvraag heeft ingediend bij de nationale bevoegde autoriteit van Duitsland overeenkomstig de artikelen 5 en 17 van Verordening (EG) nr. 1829/2003 (hierna: de "aanvraag"); overwegende dat de aanvraag betrekking had op het in de handel brengen van levensmiddelen, levensmiddeleningrediënten en diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde sojabonen (*Glycine max* (L.) Merr.) SYHT0H2; overwegende dat de aanvraag ook betrekking had op het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit de genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 voor andere toepassingen dan als levensmiddel of als diervoeder, met uitzondering van de teelt;

B. overwegende dat de EFSA op 28 november 2019 een gunstig advies uitbracht met betrekking tot deze aanvraag, dat op 20 januari 2020 werd gepubliceerd;

C. overwegende dat de genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 zijn ontwikkeld om tolerantie te bieden tegen glufosinaatammonium, tegen mesotrione — een werkzame stof van onkruidbestrijdingsmiddelen –, en tegen andere p-hydroxyfenylpyruvaat hydroxylase (HPPD)-remmende herbiciden ([5]);

Gebrekkige beoordeling van residuen van complementaire herbiciden

D. overwegende dat is aangetoond dat de teelt van herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen een toename van het gebruik van herbiciden in de hand werkt, voornamelijk vanwege het ontstaan van herbicidetolerant onkruid ([6]); overwegende dat er bijgevolg van moet worden uitgegaan dat de genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 herhaaldelijk aan hogere doses complementaire herbiciden (glufosinaat en HPPD-remmende herbiciden) zullen worden blootgesteld, waardoor er mogelijk meer residuen zullen achterblijven in de oogst;

— resolutie van het Europees Parlement van 10 oktober 2019 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9, en genetisch gemodificeerde maissoorten die bestaan uit een combinatie van twee, drie of vier van de transformatiestappen MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 en DAS-40278-9, ingevolge Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P9_TA(2019)0030);

— resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2019 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P9_TA(2019)0054);

— resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2019 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde sojabonen MON 89788 (MON-89788-1) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P9_TA(2019)0055);

— resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2019 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 en subcombinaties MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 en NK603 × DAS-40278-9 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P9_TA(2019)0056);

— resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2019 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 en genetisch gemodificeerde maissoorten die bestaan uit een combinatie van twee, drie, vier of vijf van de "events" Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 en GA21, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P9_TA(2019)0057);

— resolutie van het Europees Parlement van 14 mei 2020 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (aangenomen teksten, P9_TA(2020)0069).

([5]) Advies van de EFSA, blz. 1.

([6]) Zie bijvoorbeeld Bonny, S., "Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact", *Environmental Management*, januari 2016, 57(1), blz. 31-48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738; Benbrook, C.M., "Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. — the first sixteen years", *Environmental Sciences Europe* 24, 24 (2012), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24; Schütte, G., Eckerstorfer, M., Rastelli, V. et al., "Herbicide resistance and biodiversity: agronomic and environmental aspects of genetically modified herbicide-resistant plants", *Environmental Sciences Europe* 29, 5 (2017), https://link.springer.com/article/10.1186/s12302-016-0100-y

E. overwegende dat glufosinaat is ingedeeld als giftig voor de voortplanting (categorie 1B) en derhalve onder de uitsluitingscriteria van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad valt ([7]); overwegende dat de goedkeuring van glufosinaat voor gebruik in de Unie op 31 juli 2018 is verstreken ([8]);

F. overwegende dat volgens de EFSA de HPPD-remmende herbicide mesotrione hormoonontregelende eigenschappen zou kunnen hebben, terwijl het genotoxische potentieel van AMBA, een afbraakproduct van mesotrione, niet kon worden uitgesloten ([9]);

G. overwegende dat alleen glufosinaat en mesotrione als complementaire herbiciden werden beschouwd met het oog op de risicobeoordeling; overwegende echter dat HPPD-remmende herbiciden een scala aan herbiciden omvatten, waaronder isoxaflutool, die daarom in grote hoeveelheden voor deze genetisch gemodificeerde sojabonen mogen worden gebruikt; overwegende dat isoxaflutool volgens de door de Unie goedgekeurde geharmoniseerde indeling en etikettering zeer giftig voor in het water levende organismen is en dat wordt vermoed dat het schadelijk is voor ongeboren kinderen ([10]);

H. overwegende echter dat de beoordeling van residuen en afbraakproducten van herbiciden die worden aangetroffen op genetisch gemodificeerde gewassen alsook mogelijke combinatorische effecten ("cocktaileffecten" wordt geacht buiten de bevoegdheid van het panel voor genetisch gemodificeerde organismen van de EFSA te vallen, en dat deze beoordeling daarom niet plaatsvindt als onderdeel van het vergunningsproces voor ggo's; overwegende dat dit problematisch is, aangezien de genetische modificatie zelf bepalend kan zijn voor de manier waarop complementaire herbiciden door de genetisch gemodificeerde plant worden afgebroken en voor de samenstelling en dus de toxiciteit van de afbraakproducten (metabolieten);

I. overwegende dat de residuen op ingevoerde voedsel- en voedergewassen van herbiciden waarvan het gebruik in de Unie niet is toegestaan krachtens Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad ([11]) zorgvuldig moeten worden gecontroleerd en gemonitord;

J. overwegende dat de lidstaten echter overeenkomstig het gecoördineerd meerjarig controleprogramma van de Unie voor 2020, 2021 en 2022 bij de invoer van sojabonen geen verplichte metingen naar glufosinaat hoeven uit te voeren ([12]); overwegende dat niet kan worden uitgesloten dat genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 en levensmiddelen en diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met deze sojabonen, de maximumresidugehalten overschrijden die zijn vastgesteld om een hoog niveau van consumentenbescherming te waarborgen;

K. overwegende dat daarom niet kan worden geconcludeerd dat de consumptie van genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 veilig is voor de gezondheid van mens en dier;

L. overwegende dat in de conclusies van een internationaal onderzoeksproject met de titel "Risk Assessment of Genetically Engineered Organisms in the EU and Switzerland", dat in januari 2020 werd gepresenteerd, is vastgesteld dat de risico's voor de volksgezondheid en het milieu niet afdoende aan de orde worden gesteld in de risicobeoordeling van de Unie met betrekking tot ggo's, onder meer wat de gezondheidsrisico's die gepaard gaan met de consumptie van met herbicidetolerante, genetisch gemodificeerde planten geproduceerde producten betreft ([13]);

([7]) Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1).

([8]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

([9]) Conclusie van de EFSA over de intercollegiale toetsing van de pesticide-risicobeoordeling van de werkzame stof mesotrione, *EFSA Journal* 2016; 14(3):4419, blz. 3, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2016.4419

([10]) https://echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.114.433

([11]) Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong en houdende wijziging van Richtlijn 91/414/EEG van de Raad (*PB L 70 van 16.3.2005, blz. 1*).

([12]) Uitvoeringsverordening (EU) 2019/533 van de Commissie van 28 maart 2019 inzake een in 2020, 2021 en 2022 uit te voeren gecoördineerd meerjarig controleprogramma van de Unie tot naleving van de maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen en ter beoordeling van de blootstelling van de consument aan bestrijdingsmiddelenresiduen in en op levensmiddelen van plantaardige en dierlijke oorsprong (PB L 88 van 29.3.2019, blz. 28).

([13]) https://www.testbiotech.org/en/content/research-project-rages

Opmerkingen van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten

M. overwegende dat de bevoegde autoriteiten van de lidstaten gedurende de overlegperiode van drie maanden opmerkingen hebben ingediend bij de EFSA ([14]); overwegende dat belangrijke opmerkingen inhielden dat residuen van herbiciden op ingevoerde genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 onvoldoende zijn geanalyseerd, met mogelijke gezondheidsrisico's voor consumenten tot gevolg, dat de toxicologische informatie ontoereikend is en dat daarom het potentiële risico dat gepaard gaat met de consumptie van met genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 geproduceerde levensmiddelen niet kan worden geëvalueerd, dat informatie die nodig is om een conclusie te trekken inzake de milieu- en gezondheidsbeoordeling niet volledig is, en dat in een gedetailleerd monitoringplan moet worden voorzien voordat een vergunning kan worden afgegeven;

Ondemocratische besluitvorming

N. overwegende dat de stemming van 15 september 2020 in het Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid als bedoeld in artikel 35 van Verordening (EG) nr. 1829/2003 geen advies heeft opgeleverd, wat betekent dat er geen gekwalificeerde meerderheid van de lidstaten was voor het verlenen van een vergunning;

O. overwegende dat de Commissie erkent dat het problematisch is dat vergunningsbesluiten voor ggo's nog altijd door de Commissie worden goedgekeurd zonder de steun van een gekwalificeerde meerderheid van de lidstaten, hetgeen voor productvergunningen in het algemeen uitzonderlijk is, maar voor de besluitvorming inzake vergunningen voor genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders de norm is geworden ([15]);

P. overwegende dat het Parlement tijdens zijn achtste zittingsperiode in totaal 36 resoluties heeft aangenomen waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het op de markt brengen van ggo's voor gebruik als levensmiddelen en diervoeders (33 resoluties) en tegen de teelt van ggo's in de Unie (drie resoluties); overwegende dat het Parlement tijdens zijn negende zittingsperiode tot op heden acht resoluties heeft aangenomen waarin bezwaar wordt gemaakt tegen deze kwesties; overwegende dat er voor geen van deze ggo's een gekwalificeerde meerderheid van de lidstaten werd gevonden voor het verlenen van een vergunning; overwegende dat de Commissie zich bewust is van de democratische tekortkomingen, het gebrek aan steun van de lidstaten en de bezwaren van het Parlement, maar evenwel vergunningen blijft verlenen voor ggo's;

Q. overwegende dat de Commissie krachtens Verordening (EU) nr. 182/2011 kan besluiten geen vergunning te verlenen voor een ggo wanneer in het comité van beroep geen steun van een gekwalificeerde meerderheid van de lidstaten is gevonden ([16]); overwegende dat in dit opzicht geen wetswijziging nodig is;

Het nakomen van de internationale verplichtingen van de Unie

R. overwegende dat in Verordening (EG) nr. 1829/2003 is bepaald dat genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders geen negatieve effecten mogen hebben op de menselijke gezondheid, de diergezondheid of het milieu, en wordt vereist dat de Commissie bij het opstellen van haar besluit alle desbetreffende bepalingen van het Unierecht en andere ter zake dienende factoren in aanmerking neemt; overwegende dat zulke ter zake dienende factoren onder meer de verplichtingen van de Unie in het kader van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de VN, de Klimaatovereenkomst van Parijs en het VN-Verdrag inzake biologische diversiteit (VN-VBD) moeten omvatten;

S. overwegende dat in een recent verslag van de speciale rapporteur van de VN voor het recht op voedsel werd vastgesteld dat gevaarlijke bestrijdingsmiddelen catastrofale gevolgen hebben voor de volksgezondheid, met name in ontwikkelingslanden ([17]); overwegende dat SDG 3.9 tot doel heeft het aantal doden en ziektegevallen ten gevolge van gevaarlijke chemische stoffen en lucht-, water- en bodemverontreiniging wezenlijk te verminderen voor 2030 ([18]);

([14]) De opmerkingen van de lidstaten in verband met de genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 kunnen worden geraadpleegd in het vragenregister van de EFSA: http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2012-00753

([15]) Zie bijvoorbeeld de toelichting van de Commissie bij haar wetgevingsvoorstel van 22 april 2015 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1829/2003 wat betreft de mogelijkheid voor de lidstaten om het gebruik van genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders op hun grondgebied te beperken of te verbieden, alsook haar toelichting bij het wetgevingsvoorstel van 14 februari 2017 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 182/2011.

([16]) Overeenkomstig artikel 6, lid 3, van Verordening (EU) nr. 182/2011 "kan" de Commissie de vergunning alsnog verlenen indien in het comité van beroep geen steun van een gekwalificeerde meerderheid van de lidstaten is gevonden. Zij hoeft dit niet te doen.

([17]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Environment/SRToxicsandhumanrights/Pages/Pesticidesrighttofood.aspx

([18]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/

Woensdag, 11 november 2020

T. overwegende dat de EFSA heeft vastgesteld dat de geschatte blootstelling van de gebruiker aan glufosinaat, dat is ingedeeld als giftig voor de voortplanting, bij gebruik voor onkruidbestrijding in genetisch gemodificeerde mais het aanvaardbaar blootstellingsniveau voor de gebruiker overschrijdt, zelfs wanneer persoonlijke beschermingsmiddelen werden gebruikt ([19]); overwegende dat het risico van een verhoogde blootstelling van de gebruiker bijzonder zorgwekkend is in het geval van herbicidetolerante, genetisch gemodificeerde gewassen, aangezien hiervoor grotere hoeveelheden herbiciden worden gebruikt;

U. overwegende dat ontbossing een belangrijke oorzaak is van de achteruitgang van de biodiversiteit; overwegende dat de uitstoot van landgebruik en verandering van landgebruik, vooral ten gevolge van ontbossing, de op een na grootste oorzaak van klimaatverandering is, na de verbranding van fossiele brandstoffen ([20]); overwegende dat de Klimaatovereenkomst van Parijs en het strategisch plan voor biodiversiteit 2011-2020, dat in het kader van het VN-VBD werd goedgekeurd, alsook de Aichi-biodiversiteitsdoelen duurzame inspanningen op het gebied van bosbeheer, -bescherming en -herstel bevorderen ([21]); overwegende dat SDG 15 onder meer tot doel heeft de ontbossing voor 2020 stop te zetten ([22]); overwegende dat bossen een multifunctionele rol spelen bij de verwezenlijking van de meeste SDG's ([23]),

V. overwegende dat de productie van soja een belangrijke aanjager is van ontbossing in de bossen van de Amazone, Cerrado en Gran Chaco in Zuid-Amerika; overwegende dat van de in Brazilië en Argentinië geteelde soja respectievelijk 97 % en 100 % genetisch gemodificeerd is ([24]);

W. overwegende dat het overgrote deel van genetisch gemodificeerde sojabonen die in Brazilië en Argentinië mogen worden geteeld, ook in de Unie mag worden ingevoerd ([25]); overwegende dat de teelt van genetisch gemodificeerde sojabonen SYHT0H2 in Argentinië al is toegestaan ([26]);

X. overwegende dat uit een analyse van de Commissie is gebleken dat soja van oudsher de grootste bijdrage levert aan de door de Unie veroorzaakte wereldwijde ontbossing en de daarmee samenhangende emissies, en voor bijna de helft van de door invoer naar de Unie veroorzaakte ontbossing zorgt ([27]);

([19]) EFSA, "Conclusion regarding the Peer Review of the Pesticide Risk Assessment of the Active Substance Glufosinate", *EFSA Scientific Report* (2005) 27, 1-81, blz. 3, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.2903/j.efsa.2005.27r

([20]) Mededeling van de Commissie van 23 juli 2019, "Bescherming en herstel van bossen wereldwijd: de actie van de EU opvoeren", COM(2019)0352, blz. 1.

([21]) Idem, blz. 2.

([22]) Zie doelstelling 15.2: https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/

([23]) Mededeling van de Commissie van 23 juli 2019, "Bescherming en herstel van bossen wereldwijd: de actie van de EU opvoeren", COM(2019)0352, blz. 2.

([24]) International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications, "Global status of commercialized biotech/GM crops in 2017: Biotech Crop Adoption Surges as Economic Benefits Accumulate in 22 Years", *ISAAA Brief* nr. 53 (2017), blz. 16 en 21, http://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/53/download/isaaa-brief-53-2017.pdf

([25]) Door een vergelijking in oktober 2020 van twee databanken: het communautaire register van genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/index_en.cfm) en de databank voor goedkeuring van genetische modificatie van de ISAAA (https://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/) kon worden berekend hoeveel voor teelt in Brazilië en Argentinië toegestane genetisch gemodificeerde sojaboongewassen ook in de Unie mogen worden ingevoerd. Voor Brazilië: van de 17 voor teelt toegestane genetisch gemodificeerde sojaboongewassen mogen er momenteel 12 in de Unie worden ingevoerd, terwijl drie van de genetisch gemodificeerde sojaboongewassen in afwachting zijn van de vergunning voor invoer. Voor Argentinië: van de in totaal 15 voor teelt toegestane genetisch gemodificeerde sojaboongewassen mogen er momenteel 10 in de Unie worden ingevoerd, terwijl drie van de genetisch gemodificeerde sojaboongewassen in afwachting zijn van de vergunning voor invoer.

([26]) http://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/event/default.asp? EventID=358&Event=SYHT0H2

([27]) Technisch verslag — 2013 — 063 van de Commissie, "The Impact of EU Consumption on Deforestation: Comprehensive Analysis of the Impact of EU Consumption on Deforestation", door DG ENV van de Europese Commissie gefinancierde en door VITO, IIASA, HIVA en IUCN NL uitgevoerde studie, http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf, blz. 23-24: tussen 1990 en 2008 werd in totaal 90 000 km² ontbost voor de invoer door de Unie van plantaardige en dierlijke producten; 74 000 km² (82 %) daarvan werd ontbost voor de teelt van plantaardige producten, en met name oliehoudende gewassen (52 000 km²). 82 % daarvan (42 600 km²) werd vrijgemaakt voor sojabonen en -schroot, wat overeenkomt met 47 % van de totale door de invoer naar de Unie veroorzaakte ontbossing.

Y. overwegende dat in een recent collegiaal getoetst wetenschappelijk onderzoek is vastgesteld dat de Unie de regio is met de grootste koolstofvoetafdruk ter wereld als gevolg van de soja-invoer uit Brazilië, 13,8 % groter dan die van China, de grootste importeur van soja, door een groter aandeel emissies uit onrechtstreekse ontbossing ([28]); overwegende dat uit een ander recent onderzoek bleek dat ongeveer een vijfde van de soja die, met name voor diervoeders, vanuit de Amazone en Cerrado in Brazilië naar de Unie wordt uitgevoerd, door illegale ontbossing bezoedeld kan zijn ([29]); overwegende dat bosbranden in de Amazone het gevolg zijn van een hoge mate van ontbossing; overwegende dat de Commissie in een mededeling van 2019 haar ambitie kenbaar maakte om de bossen in de wereld te beschermen en te herstellen ([30]); overwegende dat de wereldwijde bescherming van de biodiversiteit, inclusief bossen, een hoofddoelstelling is van de onlangs bekendgemaakte EU-biodiversiteitsstrategie ([31]);

1. is van mening dat het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie de in Verordening (EG) nr. 1829/2003 bedoelde uitvoeringsbevoegdheden overschrijdt;

2. is van mening dat het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie niet in overeenstemming is met het recht van de Unie, aangezien het niet verenigbaar is met het doel van Verordening (EG) nr. 1829/2003 om overeenkomstig de algemene beginselen die in Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad ([32]) zijn vastgesteld de basis te leggen voor de waarborging van een hoog beschermingsniveau voor het leven en de gezondheid van de mens, de gezondheid en het welzijn van dieren, het milieu en de belangen van de consument, met betrekking tot genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders, waarbij de goede werking van de interne markt wordt gewaarborgd;

3. verzoekt de Commissie haar ontwerp van uitvoeringsbesluit in te trekken;

4. is ingenomen met het feit dat de Commissie, in een schrijven van 11 september 2020 aan de leden van het Parlement, eindelijk de noodzaak erkende rekening te houden met duurzaamheid wat betreft vergunningsbesluiten voor ggo's ([33]); is echter zeer teleurgesteld dat de Commissie op 28 september 2020 de invoer van een andere genetisch gemodificeerde sojaboon toestond ([34]), ondanks bezwaren van het Parlement en een meerderheid van lidstaten;

5. roept de Commissie op met de grootste spoed vooruitgang te boeken wat betreft de ontwikkeling van duurzaamheidscriteria, met volledige betrokkenheid van het Parlement; verzoekt de Commissie informatie te verstrekken over hoe en wanneer dit proces zal worden doorlopen;

6. dringt er opnieuw bij de Commissie op aan rekening te houden met de verplichtingen van de Unie krachtens internationale overeenkomsten, zoals de Overeenkomst van Parijs, het VN-VBD en de SDG's van de VN;

7. herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om geen vergunningen meer te verlenen voor ggo's, of ze nu voor teelt of voor gebruik als levensmiddel en diervoeder zijn bedoeld, indien de lidstaten geen advies in het comité van beroep overeenkomstig artikel 6, lid 3, van Verordening (EU) nr. 182/2011 hebben uitgebracht;

([28]) Escobar, N., Tizado, E. J., zu Ermgassen, E. K., Löfgren, P., Börner, J., Godar, J., "Spatially-explicit footprints of agricultural commodities: Mapping carbon emissions embodied in Brazil's soy exports", *Global Environmental Change*, volume 62, mei 2020, 102067, https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378019308623

([29]) Rajão, R., Soares-Filho, B., Nunes, F., Börner, J., Machado, L., Assis, D., Oliveira, A., Pinto, L., Ribeiro, V., Rausch, L., Gibbs, H., Figueira, D., "The rotten apples of Brazil's agribusiness", *Science*, 17 juli 2020, volume 369, nummer 6501, blz. 246-248, https://science.sciencemag.org/content/369/6501/246

([30]) Mededeling van de Commissie, "Bescherming en herstel van bossen wereldwijd: de actie van de EU opvoeren", https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0352&from=NL

([31]) Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030: De natuur terug in ons leven brengen", mei 2020, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:a3c806a6-9ab3-11ea-9d2d-01aa75ed71a1.0008.02/DOC_1&format=PDF

([32]) Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1).

([33]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

([34]) https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/gm_register_auth.cfm?pr_id=100

8. herhaalt zijn verzoek aan de Commissie geen vergunningen meer te verlenen voor herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen tot uitgebreid en per geval is onderzocht welke gezondheidsrisico's de residuen met zich meebrengen, hetgeen een volledige beoordeling inhoudt van de residuen afkomstig van besproeiing van zulke genetisch gemodificeerde gewassen met complementaire herbiciden en een beoordeling van de afbraakproducten van herbiciden en eventuele combinatorische effecten;

9. herhaalt zijn verzoek aan de Commissie de risicobeoordeling van de toepassing van complementaire herbiciden en de residuen daarvan volledig op te nemen in de risicobeoordeling van herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen, ongeacht of het genetisch gemodificeerde gewas bestemd is voor teelt in de Unie of bedoeld is voor de invoer in de Unie voor gebruik als levensmiddel en diervoeder;

10. herhaalt zijn verzoek aan de Commissie geen enkele vergunning te verlenen voor de invoer voor gebruik als levensmiddel of diervoeder van genetisch gemodificeerde gewassen die tolerant zijn gemaakt voor een werkzame stof van een herbicide die niet is toegestaan voor gebruik binnen de Unie;

11. is verheugd over het feit dat de Europese Green Deal, het vlaggenschipproject van de Commissie, tot een integraal deel is gemaakt van de strategie van de Commissie voor de tenuitvoerlegging van de Agenda 2030 en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN; herinnert eraan dat de duurzameontwikkelingsdoelstellingen alleen kunnen worden bereikt als toeleveringsketens duurzaam worden en synergieën tussen beleidsgebieden tot stand worden gebracht ([35]);

12. geeft opnieuw aan ernstig bezorgd te zijn over het feit dat de grote afhankelijkheid van de Unie van de invoer van diervoeders in de vorm van sojabonen ontbossing in derde landen veroorzaakt ([36]);

13. is ingenomen met de aankondiging van een wetgevingsvoorstel van de Commissie, dat tegen juni 2021 wordt verwacht, over maatregelen om het in de EU in de handel brengen van producten die verband houden met de ontbossing of de aantasting van de bossen te vermijden of tot een minimum te beperken; verzoekt de Commissie ondertussen, gezien de dringende noodzaak de ontbossing in de bossen van de Amazone, Cerrado en Gran Chaco aan te pakken en het feit dat de vraag van de Unie naar genetisch gemodificeerde sojabonen bijdraagt aan de ontbossing in die regio, onmiddellijk de invoer van in Brazilië en Argentinië geteelde genetisch gemodificeerde sojabonen op te schorten, indien nodig met gebruikmaking van artikel 53 van Verordening (EG) nr. 178/2002, totdat doeltreffende juridisch bindende mechanismen zijn ingesteld ter voorkoming van het in de Unie in de handel brengen van producten die verband houden met de ontbossing en de mensenrechtenschendingen die daarmee gepaard gaan;

14. pleit opnieuw voor de tenuitvoerlegging van een Europese strategie voor de productie en toelevering van plantaardige eiwitten ([37]), die ervoor zou zorgen dat de Unie minder afhankelijk is van de invoer van genetisch gemodificeerde soja en bovendien zou resulteren in kortere toeleveringsketens en regionale markten;

15. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

([35]) Resolutie van het Europees Parlement van 11 september 2018 over transparant en verantwoord beheer van natuurlijke hulpbronnen in ontwikkelingslanden: bossen (PB C 433 van 23.12.2019, blz. 50), paragraaf 67.

([36]) Idem.

([37]) Resolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2020 over de Europese Green Deal (aangenomen teksten, P9_TA(2020)0005), paragraaf 64.